

OBSAH

ÚVOD	5
DĚJINY ARCHÍVU	7
DĚJINY MĚSTA	15
SPRÁVNÍ VÝVOJ MĚSTA	33
ARCHÍV MĚSTA MORAVSKÉ OSTRAVY 1362—1941 (1957)	
I. Listiny a listy	47
II. Městské knihy	56
A. Období předmagistrátní a magistrátní 1565—1850	
1. Knihy pamětní	
2. Knihy k pojištění práv města jako celku	
a) Knihy městského zákonodárství	
b) Knihy protokolů městské rady	
c) Knihy městských financí	
3. Knihy, které zajišťovaly práva jednotlivých měšťanů	
4. Knihy rychtářského práva	
5. Knihy, které vznikly z přenesené veřejnoprávní pravomoci města a jeho úřadů	
6. Knihy městského policejního úřadu	
7. Knihy právovarečného měšťanstva	
B. Samosprávné období 1850—1941 (1957)	
1. Knihy protokolů městské rady a měst. zastupitelstva	
2. Knihy policejní a trestní	
3. Knihy evidence obyvatelstva	
4. Knihy volební	
5. Knihy stavební	
6. Knihy živnostenské	
7. Knihy vojenské	
8. Knihy účetní	
a) knihy daňové	
b) knihy městského důchodu	
c) knihy městských ústavů a podniků	
III. Spisový materiál	64
1. Pomocné knihy	
a) Magistrátní období	
b) Samosprávné období	

2. Spisy
  - a) Stará registratura
  - b) Střední registratura
  - c) Nová registratura

IV. Pečetidla a razítka	68
V. Plány a mapy města	69
MAGISTRÁT MĚSTA MORAVSKÉ OSTRAVY (1939) 1941—1945	70
USTŘEDNÍ NÁRODNÍ VÝBOR MĚSTA OSTRAVY 1945—1949 (1955)	71
ARCHÍVY PŘIPOJENÝCH OBCÍ	
Bartovice (archív obce, MNV)	75
Heřmanice (archív obce)	76
Hrabová (archív obce, MNV)	77
Hrabůvka (archív obce, MNV)	78
Hrušov (archív obce, MNV)	78
Kunčice n. O. (archív obce)	80
Kunčičky (archív obce, MNV)	80
Mariánské Hory (archív města)	81
Martinov (archív obce, MNV)	83
Michálkovice (archív obce)	83
Muglínov (archív obce)	84
Nová Ves (archív obce, MNV)	85
Poruba (MNV)	86
Přívoz (archív města, MNV)	87
Pustkovec (archív obce, MNV)	88
Radvanice (archív obce, MNV)	89
Slezská Ostrava (archív města, MNV)	90
Svinov (archív města, MNV)	92
Třebovice (archív obce, MNV)	93
Vítkovice (archív města, obvodní rada)	94
Výškovice (archív obce, MNV, obvodní rada)	95
Zábřeh n. O. (archív obce, MNV)	96
CECHY MĚSTA MORAVSKÉ OSTRAVY	98
Cech řeznický, soukenický, pekařský, kovářský a kotlářský, ševcovský, kožešnický, krejčovský, hrnčírský, koželužský, mlynářský, tkaleovský, zednický	
SPRÁVNÍ VÝVOJ OKRESU	
Politická správa	102
Okresní úřad Moravská Ostrava	
Okresní národní výbor v Moravské Ostravě	
Okresní úřad ochrany práce v Ostravě	
Okresní silniční výbor v Moravské Ostravě	

Soudní správa	119
Okresní soud v Moravské Ostravě	
Okresní soud ve Slezské Ostravě	
Soud mládeže v Moravské Ostravě	
Živnostenský soud v Moravské Ostravě	
Pracovní soud v Moravské Ostravě	
Notářství v Ostravě	
Finanční správa	131
Berní správa v Ostravě	
Berní úřad v Moravské Ostravě	
Školská správa	136
Okresní (městský) školní výbor v Moravské Ostravě	
Místní školní rady v Moravské Ostravě, v Přívoze, Mariánských Horách, Vítkovicích, Zábřehu, Hrabůvce, Nové Vsi, Hrabové, Výškovicích, Hrušově, Heřmanicích, Muglinově, Kunčicích, Kunčičkách, Radvanicích, Bartovicích, Porubě, Pustkovi, Svinově, Třebovicích, Martinově	
Mateřské školy (české, německé) v Moravské Ostravě, Marián- ských Horách, Přívoze, Zábřehu	
Obecné a měšťanské školy v Moravské Ostravě, Bartovicích, Heřmanicích, Hrabové, Hrabůvce, Hrušově, Kunčicích, Kun- čičkách, Mariánských Horách, Martinově, Michálkovicích, Muglinově, Nové Vsi, Porubě, Přívoze, Pustkovi, Radvanicích, Slezské Ostravě, Třebovicích, Vítkovicích, Zábřehu	
Střední všeobecné vzdělávací a odborné školy	
a) české	
Gymnasium v Moravské Ostravě	
Státní reálka v Moravské Ostravě	
Reálné gymnasium v Moravské Ostravě-Přívoze	
Dívčí reformní reálné gymnasium ve Slezské Ostravě	
Reformní reálné gymnasium v Přívoze	
Učitelský ústav ve Slezské Ostravě	
Zkušební komise pro ženské ruční práce ve Slezské Ostravě	
Zkušební komise pro školy obecné a měšťanské ve Slezské Ostravě	
Zkušební komise pro školy střední v Ostravě	
Zkušební komise pro učitelky škol národních v Ostravě	
Státní ústav pro vzdělání učitelek mateřských škol ve Slezské Ostravě	
Ústav pro vzdělání učitelek mateřských škol v Moravské Pedagogická škola pro vzdělávání učitelů národních škol v Ostravě	
Hornická škola v Moravské Ostravě	
Veřejná obchodní škola v Mariánských Horách	
Obchodní akademie v Moravské Ostravě	
Průmyslová škola strojnická ve Vítkovicích	
Odborná škola pro ženská povolání ve Vítkovicích	
Vyšší zdravotní škola ve Vítkovicích	

Odborná škola pro ženská povolání spolku Dobromila
v Moravské Ostravě

Rodinná škola v Přívoze

Odborná škola pro ženská povolání ve Slezské Ostravě

Odborná škola hospodářsko-zelinářská v Zábřehu

Masarykův ústav hudby a zpěvu v Moravské Ostravě

Hudební škola dr. L. Janáčka ve Vítkovicích

Spolek kovodělníků pro vydržování Hudební školy

Kuratorium Hudební školy

Městská hudební škola E. Runda ve Slezské Ostravě

b) německé

Německá reálka v Moravské Ostravě

Německé gymnasium v Moravské Ostravě

Německé dívčí reformní reálné gymnasium v Mor. Ostravě

Německá obchodní škola v Moravské Ostravě

Živnostenské školy pokračovací

v Moravské Ostravě, Mariánských Horách, Přívozu, Vítkovicích, Slezské Ostravě, Michálkovicích, Radvanicích a Hrušově

Církevní správa	170
Římskokatolická církev	170
Kostelní konkurenční výbory v Moravské Ostravě, Mariánských Horách, Slezské Ostravě, Heřmanicích, Radvanicích, Hrušově, Porubě a Svinově	
Farní a děkanský úřad v Moravské Ostravě	
Farní úřad ve Vítkovicích	
Farní úřad v Přívoze	
Farní úřad v Mariánských Horách	
Farní úřad v Hrabové	
Farní úřad v Hrabůvce	
Farní úřad ve Slezské Ostravě	
Farní úřad v Heřmanicích	
Farní úřad v Hrušově	
Farní úřad v Michálkovicích	
Farní úřad v Radvanicích	
Farní úřad v Kunčičkách	
Farní úřad v Porubě	
Farní úřad v Třebovicích	
Farní úřad ve Svinově	
Protestantská církev	184
Evangelický farní úřad v Moravské Ostravě	
Československá církev	186
Pravoslavná církev	186
Židovská náboženská obec	187

KULTURNÍ A OSVĚTOVÉ INSTITUCE 187

    Ústřední rada osvětová

    Národní divadlo moravskoslezské v Moravské Ostravě

Německé divadlo v Moravské Ostravě
 Muzeum K. J. Bukovanského v Polské Ostravě
 Uměleckoprůmyslové muzeum pro ostravsko-karvinský revír v Moravské Ostravě

ZDRAVOTNICKÉ A SOCIÁLNÍ INSTITUCE 191

Městská veřejná nemocnice v Moravské Ostravě
 Městský léčebný ústav v Přívoze
 Státní veřejná nemocnice v Zábřehu
 Masarykův ústav pro matky a kojence v Zábřehu
 Ústav pro vzdělání a výchovu porodních asistentek

HOSPODÁŘSKÉ ORGANIZACE 193

Živnostenská společenstva (gremia) v Ostravě . . . . .
 Cukráři, čalouníci, elektrotechnici, fotografové, hodináři, holiči, instalatéři, kamnáři, hrnčíři, klempíři, knihari, kominíci, kožešníci, krejčí, malíři (pozlacovači, natěrači), majitelé pil a výrobci parket, mechanici, mlynáři, modistky, obchodníci, obuvníci, pekaři, pokrývači, řezníci, sklenáři, stáčeči piva, stavitelé, stoláři, svobodné koncesované živnosti, výrobci cementového zboží, výrobci prádla, zámečníci, gremia drogistů, obchodních jednatelů, elektrotechniků a elektromechaniků, hostinští
 Společnost moravských místních drah v Moravské Ostravě
 Místní dráha Ostrava—Karviná
 Městská plynárna v Moravské Ostravě
 Oblastní bytová péče a výstavba města Ostravy
 Jednotné zemědělské družstvo v Bartovicích
 Jednotné zemědělské družstvo v Muglinově

SPOLKY 205

1. Pěvecké a hudební spolky 206
  - Pěvecký spolek Lumír v Moravské Ostravě
  - Dělnický pěvecký sbor Marx ve Vítkovicích
  - Sokolské pěvecké sdružení v Moravské Ostravě
  - Pěvecký spolek Záboj ve Slezské Ostravě
  - Orchestrální sdružení ve Vítkovicích
  - Kruh přátel vážné hudby v Moravské Ostravě
2. Čtenářské a zábavné spolky 210
  - Občanská beseda v Moravské Ostravě
  - Hornicko-čtenářský spolek „Salm“ ve Slezské Ostravě
  - Čtenářský spolek „Havlíček“ v Hrušově
  - Čtenářský spolek „Oráč“ v Heřmanicích
  - Český čtenářský spolek v Mariánských Horách
  - Čtenářský spolek v Hrabůvce
  - Zábavný spolek Omladina v Hrabové
3. Divadelní spolky 211
  - Župa divadelních ochotníků v Moravské Ostravě
  - Spolek ochotnického divadla v Moravské Ostravě

- Spolek divadelních ochotníků „Tyl“ ve Vítkovicích
 Spolek divadelních ochotníků „Tyl“ v Přívoze
 Divadelní spolek „Kolár“ ve Slezské Ostravě
 Spolek divadelních ochotníků „Klicpera“ ve Slezské Ostravě
4. Kulturně osvětové a vzdělávací spolky 214
 Kulturní rada pro širší Ostravsko v Moravské Ostravě
 Muzejní spolek pro širší Ostravsko v Moravské Ostravě
 Odbor Štefánikovy společnosti pro Pobeskydí v Mor. Ostravě
 Společnost přátel Slovenska v Ostravě
 Alliance française v Moravské Ostravě
 Americký ústav v Československu — odbočka v Ostravě
 Československo-jihoslovenská liga, odbor v Moravské Ostravě
 Místní odbor Národní jednoty pro východní Moravu v Moravské Ostravě
 Místní odbor Národní jednoty pro východní Moravu v Mariánských Horách
 Místní odbor Národní Matice v Moravské Ostravě
5. Náboženské a ateistické spolky 218
 Kostelní jednota v Bartovicích
 Spolek na stavbu filiálního římskokatolického kostela sv. Václava ve Slezské Ostravě-Hladnově
 Spolek Katolického domu ve Vítkovicích
 Spolek „Psyche“ v Praze, odbočka v Ostravě
 Jednota sv. Bartoloměje v Nové Vsi
 Německý evangelický spolek pro východní Moravu, místní skupina v Moravské Ostravě
 Župní výbor Unie socialistických svobodných myslitelů v Moravské Ostravě
6. Stavební spolky 220
 Spolek pro výstavbu vzorného sídliště v Zábřehu
 Domovní jednota v Moravské Ostravě
 Domovní jednota ve Slezské Ostravě
 Stavební družstvo Domov v Moravské Ostravě
 Družstvo pro stavbu tělocvičny v Zábřehu
 Spolek Národní dům v Moravské Ostravě
7. Tělovýchovné a sportovní spolky 221
 Střelecký spolek v Moravské Ostravě
 Sportovní klub Moravská Ostrava
 Veslařský klub v Moravské Ostravě
 Pohorská jednota „Radhošť“ ve Frenštátě pod Radhoštěm, odbor v Moravské Ostravě
 Německý moravskoslezský sudetský turistický spolek, sekce v Moravské Ostravě
 Klub českých velocipedistů „Ruch“ v Mariánských Horách
 Beskydská župa Svazu lyžařů RČS v Moravské Ostravě
 Lyžařský klub Ostrava
 Lyžařský odbor KČST v Moravské Ostravě

Moravskoslezská župa čs. házené a ženských sportů v Moravské Ostravě

Tělocvičná jednota Sokol v Michálkovicích

Tělocvičná jednota Sokol v Heřmanicích

Tělocvičná jednota Sokol Mariánské Hory

Dělnická tělocvičná jednota Lassalle v Moravské Ostravě

Dělnická tělocvičná jednota Moravská Ostrava II (Hlubina)

IV. okrsek Lašské orelské župy Kadlčákovy ve Svinově

Autoklub Republiky československé, východomoravsko-slezský odbor v Moravské Ostravě

8. Hospodářské spolky 228
Měšťansko-řemeslnická beseda v Moravské Ostravě
Ostravské výstavní trhy v Ostravě
Všeobecný potravní spolek pro Svinov a okolí
9. Podpůrné a dobročinné spolky 229
Matice ostravská v Moravské Ostravě
Volné sdružení pro podporu invalidů, vdov, sirotků a v práci zestárých osob v Moravské Ostravě
Vzájemně podpůrný spolek „Dělnická svépomoc“ ve Vítkovicích
Hospodářský a podpůrný spolek penzistů hornických a všech jiných odborů, regulativníků Vítkovických železáren, invalidů, vdov a sirotků pro Moravskoslezskou zemi v Moravské Ostravě
Dobročinný spolek Dobromila v Moravské Ostravě
Ostravsko-karvinský spolek Horní školy v Moravské Ostravě
Ústředí studentské sociální péče v Ostravě
Spolek ku podporování chudé školní mládeže v Polské Ostravě
Spolek na podporování chudých studujících c. k. českého ústavu ke vzdělávání učitelů ve Slezské Ostravě
Spolek ku podporování žáků českých středních škol v Moravské Ostravě
Domov pro studující mládež v Přívoze
Dobročinný spolek Svépomoc v Mariánských Horách
Křesťansko-sociální lidová Svépomoc pro Mariánské Hory a okolí
Lidová Svépomoc pro Slezskou Ostravu a okolí
Křesťansko-sociální lidová Svépomoc pro Přívoz a okolí
Lidová Svépomoc pro Radvanice a okolí
Katolická pohřební Svépomoc pro Moravskou Ostravu-Vítkovice a okolí
Svépomoc Československé církve v Michálkovicích
Pohřební Svépomoc církve Československé ve Slezské Ostravě
Pohřební Svépomoc a odbor sociální péče církve Československé pro Vítkovice a okolí
Školský haléřový spolek v Hrabové
Haléřový spolek v Hrabůvce
Školní haléřový spolek v Bartovicích
České srdce pro Slezsko, místní skupina ve Svinově
odbočka Červeného kříže pro soudní okres slezskoostravský ve Slezské Ostravě

- Masarykova liga proti tuberkulóze, místní skupina v Radvanicích
10. Okrašlovací spolky 236
 Německý okrašlovací spolek v Moravské Ostravě
 Spolek pro okrašlování a ochranu domoviny v Mar. Horách
11. Zájmové spolky 237
 Svaz báňského úřednictva v Moravské Ostravě
 Revírní odbor Svazu báňských a hutních úředníků v Moravské Ostravě
 Spolek báňských úředníků v Polské Ostravě
 Hospodářský svaz lékárníků ostravsko-karvinského uhelného revíru a průmyslových okresů v Moravské Ostravě
 Klub vynálezců v Ostravě
 Německý spolek inženýrů ostravského průmyslového území v Moravské Ostravě
 Hornicko-hutnický spolek Prokop, místní skupina v Malých Kunčicích
 Spolek Řemeslník v Moravské Ostravě
 Spolek slezských trafikantů ve Slezské Ostravě
 Klub strojívedců vítkovické závodní dráhy ve Vítkovicích
 Spolek pěstitelů králíků a drobného zvířectva v Hrabové
 Spolek žen - hospodyněk při Jednotném svazu čs. zemědělců v Bartovicích
12. Různé spolky 240
 Místní skupina Národního souručenství v Radvanicích
 Svaz bojovníků za svobodu, odbočka v Radvanicích
13. Hasičské spolky 240
 Hasičská župa slezskoostravská
 Sbor dobrovolných hasičů v Bartovicích
 Sbor dobrovolných hasičů v Heřmanicích
 Sbor dobrovolných hasičů v Hrabůvce
 Sbor dobrovolných hasičů v Hulvákách
 Sbor dobrovolných hasičů v Kunčicích
 Sbor dobrovolných hasičů v Kunčičkách
 Sbor dobrovolných hasičů v Kunčičkách-Švrklu
 Sbor dobrovolných hasičů v Mariánských Horách
 Sbor dobrovolných hasičů v Martinově
 Sbor dobrovolných hasičů v Michálkovicích
 Sbor dobrovolných hasičů v Muglinově
 Sbor českých dobrovolných hasičů v Ostravě I.
 Sbor dobrovolných hasičů v Porubě
 Sbor dobrovolných hasičů v Pustkovi
 Sbor dobrovolných hasičů v Radvanicích
 Sbor dobrovolných hasičů ve Slezské Ostravě
 Sbor dobrovolných hasičů ve Svinově
 Český sbor dobrovolných hasičů ve Vítkovicích

PÍSEMNÉ POZŮSTALOSTI A ODKAZY 247
 Alois Adamus

PhDr. Alois Červenka
 Bedřich Čurda-Lipovský
 Ing. Alois Holaň
 JUDr. Edmund Palkovský
 Jan Prokeš
 Josef Pergl
 Vojtěch Sapík
 Jan Valeček
 Valentin Valeček
 Alexandr Winkler
 Jaroslav Zahradník
 Ladislav Zwierzina

SBÍRKOVÝ MATERIÁL	253
Opisy, výpisy a fotokopie archivního materiálu k dějinám Ostravy a Ostravska	
Sbírka rukopisů a jiných materiálů k dějinám dolování a průmyslu na Ostravsku	
Patenty, cirkuláře, nařízení, instrukce a vyhlášky	
Fotografie	
Plakáty a vyhlášky	
Mapy a plány	
Štočky	
Vzpomínky a paměti	
Sbírka k česko-polskému sporu o Těšínsko	
Novinové výstřižky	
NOVINY A ČASOPISY	257
1. Noviny a časopisy ve Slezsku a na severní Moravě	258
a) české	
b) německé	
c) polské	
2. Závodní časopisy na Ostravsku	300
ARCHIVNÍ KNIHOVNA	317
SEZNAM ÚŘADŮ A INSTITUCÍ SE SÍDLEM V OSTRAVĚ, JEJICHŽ PÍSEMNÉ MATERIÁLY JSOU ULOŽENY V JINÝCH ARCHÍVECH NEBO MUZEÍCH	318
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A TIŠTĚNÝCH PRAMENŮ	326
Resumé	328
Rejstřík jmenný a věcný	330
Obrazové přílohy	367